ΚΡΙΤΙΚΗ

ΘΕΑΤΡΟ ΜΕΛΙ – ΦΡΗΝΤΡΙΧ ΝΤΥΡΡΕΝΜΑΤ

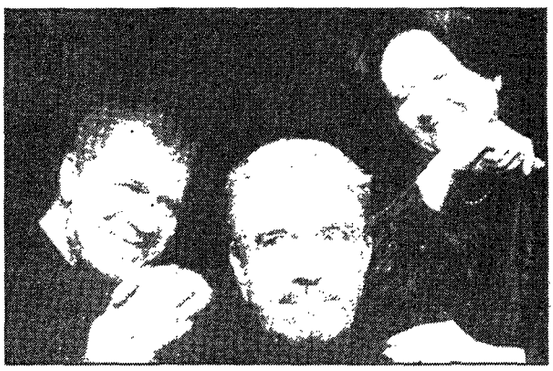
«Play Strindberg»

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΝΑΓΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ**

Ο Φρήντριχ Ντύρρενματ (1921-1990), γιος ενός Ευαγγελιστή πάστορα, καθιερώθηκε κυρίως με τα έργα του «Η επίσκεψη της γηραιάς κυρίας», «Οι φυσικοί» και το «Play Strindberg» 1969.

Επηρεασμένος φανερά από τον Στρίντμπεργκ, προσπαθώντας μια μείξη ρεαλιστικού θεάτρου και θεάτρου του παραλόγου, φτάνει σ' ένα αποτέλεσμα τραγικής καρικατούρας που τα πρόσωπα κινούνται σ' ένα σκοτεινό τούνελ παθών, αφήνοντας όμως την αχτίδα μιας ελπίδας σ' έναν σαρκασμό, που ανατρέπει την προσέγγιση σε μια υπαρξιακή άβυσσο. Όπως χαρακτηριστικά έχει πει: «Ελπίζω ενάντια σε κάθε ελπίδα και κάθε λογική». Το θεάτρό μου είναι το θέατρο της παράλογης ελπίδας, της αδικαιολόγητης ελπίδας, της ανίκητης ελπίδας», έτσι και στα έργα του αυτή η ανατροπή στο τελευταίο βήμα διατηρεί τη συνέχεια για έναν αγώνα ζωής που φωτίζεται από τα πιο μάταια άστρα αλλά έχει σαν σπόρο συνέχειας αυτή την έναστρη ματαιότητα.

Το έργο που είδαμε είναι σχεδόν «Ο χορός του θανάτου» του Στρίντμπεργκ. Ίδια πλοκή, ίδια ονόματα των προσώπων, (Έντγκαρ, Αλίς, Κουρτ) ίδια ατμόσφαιρα. Τότε τι έκανε τον Ντύρρενματ ν' αντιγράψει σχεδόν ένα έργο που παίχτηκε πριν από 68 χρόνια, το 1901 και ανήκε σ' έναν μεγάλο, σ' έναν ανεπανάληπτο συγγραφέα; Ο ίδιος μας λέει ότι «Ο διάλογος του Στρίντμπεργκ θα χρησιμοποιηθεί για έναν αντι-Στριντμπεργκικό διάλογο. Από ένα έργο ηθοποιών γίνεται έργο για ηθοποιούς. Ο ηθοποιός δεν πρέπει να καταπιάνεται πια με δαιμονικές ψυχικές σπουδές, αλλά πρέπει να καταστήσει εφικτό επί σκηνής ένα κείμενο συμπιεσμένο και λιγόλογο στο έπακρο». Συνεχίζει ακόμα ότι «το έργο από μια αστική συζυγική τραγωδία θα γίνει μια κωμωδία με θέμα τις αστικές συζυγικές τραγωδίες». Δηλαδή τινάζουμε τη σκόνη από ένα μεγάλο κλασικό έργο; Συμπυκνώνουμε την πλοκή που έτσι κι αλλιώς το τραγικό στοιχείο μένει ανέπαφο, αλλά φαίνεται να γίνεται κανόνας για όλες τις συζυγικές τραγωδίες λες και ο Στρίντμπεργκ, ο κατ' εξοχήν συγγραφέας που διαλύει κάθε εξωραϊσμό μιας έγγαμης συμβίωσης, έδωσε λιγότερο πάθος σε αυτή την κοινωνική σχέση και λιγότερη σατανική θεατρική απεικόνιση επειδή ίσως σήμερα η κρίση γίνεται εμφανέστερη; Δεν είμαι ίσως σε θέση να δώσω απάντηση σε αυτό το ερωτηματικό ακόμα περισσότερο που το έργο εξυπηρετήθηκε άριστα από τρεις ηθοποιούς.

Ο Άγγελος Αντωνόπουλος (Έντγκαρ), ίσως στον καλύτερο ρόλο του, έδωσε το στίγμα ενός μεγάλου ηθοποιού. Είναι μια ερμηνεία αλησμόνητη και για την πιο αδιόρατη λεπτομέρεια αυτού του ρόλου. Δεν θα έκανα σύγκριση με τον Λυκούργο Καλλέργη στον ίδιο ρόλο το 1983 στο Εθνικό Θέατρο. Μου φαίνεται όμως πως ο Αντωνόπουλος με συγκλόνισε.

Η Εύα Κοταμανίδου (Αλίς) και αυτή έδωσε μια από τις πολύ καλές της ερμηνείες. Πάντα είναι η ηθοποιός που ποτέ δεν έφυγες παραπονεμένος από μια παράστασή της. Στις μεταπτώσεις του ρόλου της άψογη και με μια εσωτερική θέρμη που ταυτίζεται με ό,τι υποδύεται.

Ο Περικλής Μουστάκης (Κουρί), ένας ηθοποιός που ομολογώ πως δεν ήξερα πολλά γι' αυτόν, με ξάφνιασε. Είχε ενσαρκώσει απόλυτα τον σατανικό ρόλο που έπαιζε ανάμεσα στο ζευγάρι.

Ήταν και οι τρεις ιδανικοί ερμηνευτές του έργου αυτού του Ντύρρενματ.

Όσον αφορά τη μετάφραση και σκηνοθεσία της κ. Αθανασίας Καραγιαννοπούλου κι εδώ θα είχα πολλά θετικά στοιχεία να τονίσω. Δεν ξέρω μόνο αν το κομμάτιασμα σε 12 εικόνες με το ανατριχιαστικό κουδούνισμα ήταν απαραίτητο. Θα μπορούσε με πιο απλά μέσα ως και σκοτάδι- ή μια απλή αναγγελία. Αυτό όμως δεν μειώνει τη μεγάλη συμβολή της στην επιτυχία του έργου.

Τα σκηνικά και κοστούμια της κ. Αγνής Ντούτση υπέροχα. Η στολή του λοχαγού είχε ανάγλυφη την τραγικότητα του ρόλου του, ενός ρόλου αποτυχίας.

Τέλος, η μουσική του Φίλιππου Τσαλαχούρη με τη μελωδία της Σολβέιγ από τον Πέερ Γκυντ του Ίψεν, μουσική βέβαια του Γκριγκ, έδενε τους δύο μεγάλους ρεαλιστές Ίψεν και Στρίντμπεργκ. Η μουσική αυτή έχει μέσα της όλη τη νοσταλγία για το κύλισμα του χρόνου, όλη την τραγικότητα ενός αποχωρισμού. Παράξενο πώς δεν ημέρευε αυτούς τους τρεις καλεσμένους.